

Warszawa, dnia 28 listopada 2007 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

dr Janusz KOCHANOWSKI

RPO - 554322 - II/06/K.Ku

00-090 Warszawa   Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 0-22 827 64 53

Pan

Prof. dr hab. Zbigniew Ćwiąkałski

Minister Sprawiedliwości —

Prokurator Generalny

Wielce Szanowny Panie Ministrze

Problematyka związana z funkcjonowaniem tzw. sądów 24-godzinnych, wprowadzonych ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2006 r. Nr 226 poz. 1648), pozostaje w moim zainteresowaniu.

W wystąpieniu skierowanym w dniu 6 czerwca 2007 r. do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego przedstawiłem uwagi dotyczące praktyki stosowania przepisów trybu przyspieszonego, sformułowane w oparciu o informacje uzyskane od Prezesów kilku sądów rejonowych. W konkluzji zawarłem prośbę o przedstawienie oceny funkcjonowania powyższych rozwiązań.

W odpowiedzi, uzyskałem informację, iż krótki okres funkcjonowania nowej instytucji prawa procesowego nie pozwala na dokonanie wszechstronnej i rzetelnej oceny skutków jej wprowadzenia, natomiast podejmowane są działania, które mają na celu nowelizację niektórych przepisów zmierzających do usprawnienia postępowania. Jako przykład podano wprowadzenie do projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz ustawy o kuratorach sądowych (Sejm RP V kadencji - nr druku 2177) noweli do art. 517 c § 1 kpk, pozwalającej na prowadzenie przez sąd postępowania przyspieszonego również w razie zarządzenia kilku przerw w rozprawie trwających nie dłużej niż 14 dni.

Przeprowadzona przeze mnie obserwacja kilku rozpraw toczących się w trybie przyspieszonym wskazuje - i potwierdzają to oficjalne dane - iż znaczna ilość rozpoznawanych spraw dotyczy występku z art. 178 a § 1 lub 2 kk.

Ponadto, odnotowałem odraczenie przez sąd rozprawy bez wysłuchania oskarżonych, pomimo stawiennictwa oskarżyciela, oskarżonego i jego obrońcy, Zastrzeżenia nasuwa także zapewnienie przez sąd prawidłowego kontaktu oskarżonego z wyznaczonym obrońcą z urzędu w sytuacji, gdy ma to miejsce bezpośrednio przed rozprawą na korytarzu sądowym, a zatem w warunkach, gdy treść rozmowy jest dostępna dla osób postronnych.

Taki sposób kontaktu oskarżonego z obrońcą prowadzi do wniosku, że mogą być naruszane przez sądy wymogi określone w art. 517 b § 7 Kpk i w § 6 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 lutego 2007 r. - w sprawie zapewnienia oskarżonemu możliwości korzystania z pomocy obrońcy, jego wyboru w postępowaniu przyspieszonym oraz organizacji dyżurów adwokackich.

Problemem pozostaje także długotrwałe oczekiwanie na wypis z Krajowego Rejestru Karnego, jak również spełnienie przez organ Policji wymogu sporządzenia wniosku w terminie i na zasadach określonych w art. 517 b § 1 i § 4 Kpk, gdyż skutkiem tego będzie konieczność rozpoznania sprawy w trybie zwykłym.

Przedstawione spostrzeżenia wzbogacone uwagami teoretyków i praktyków wymiaru sprawiedliwości zamieszczonych w licznych publikacjach, dają, jak się wydaje, asumpt do przeanalizowania potrzeby nowelizacji unormowań dotyczących trybu przyspieszonego zmierzającej do usprawnienia i zracjonalizowania postępowania, w sposób pozwalający na osiągnięcie celu, dla którego tryb ten został wprowadzony.

Wydaje się zatem, iż godnym rozważenia jest:

1. Wprowadzenie instytucji ugody z prokuratorem w fazie postępowania przygotowawczego.
2. Rezygnacja z wyznaczania oskarżonemu obrońcy z urzędu, natomiast wyznaczanie obrońcy na żądanie oskarżonego, po wcześniejszym pouczeniu o takim uprawnieniu.

3. Możliwość zarządzenia więcej niż jednej przerwy w rozprawie w okresie przewidzianym w art. 517§ 1 kpk.

W związku z powyższym, uprzejmie proszę Pana Ministra o dokonanie oceny funkcjonowania instytucji sądów 24 -godzinnych, a także zajęcie stanowiska, czy w świetle dotychczasowej praktyki orzeczniczej nieodzowna jest nowelizacja przepisów w omawianej materii, a jeżeli tak, to w jakim zakresie.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Janusz Kochanowski